

10.10.2022

Valtakunnallisen etnisten suhteiden neuvottelukunnan ETNO kokous 7/2022

Päivämäärä: Maanantaina 10.10.2022 klo 9.30-12.00

Paikka: Hybridikokous, oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10, kh. Julkisuus

Teams [Liity kokoukseen napsauttamalla tästä](#)

Läsnä: Liite 1: Kokouksen osallistujalista

ESITYSLISTA:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Timonen avasi kokouksen kello 9.36.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin muutoksitta.

3. ETNO:n valtakunnallinen kokous 6 (1.6.2022) pöytäkirja

Hyväksyttiin muutoksitta.

PÄÄTÖSASIA:

4. ETNO:n ehdotukset hallituksen ohjelmaan 2023 (varapj. Natalie Gerbert, Monika Naiset liitto ry.)

Hallitusohjelmaehdotusten käsittelyn aikana kokousta johti varapuheenjohtaja Natalie Gerbert.

Työjaoston johdolla ETNO:n jäsenet ovat laatineet keskeisiä teemoja, joita he esittävät huomioitavaksi tulevan hallituksen hallitusohjelmassa. Ehdotukset on muodostettu ETNO:n toimintakauden viidestä teemasta ja kunkin teeman alle on laadittu yleiset perustelut, tavoitetila ja 3-4 varsinaista ehdotusta. Valikoidut ehdotukset on muodostettu lukuisista ehdotuksista, joita on esitetty valmistelun aikana. Ehdotusten muodostamisessa on hyödynnetty ETNO:n alatyöryhmien tuloksia.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihe

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

10.10.2022

ETNO:n työsuunnitelman mukaisesti ehdotuksia esitettiin hyväksyttäväksi kokouksessa. Ehdotusten hyväksymisen jälkeen ne toimitetaan ETNO:ssa oleville eduskuntapuolueille ja puolueräkisterissä oleville puolueille. ETNO:n toive on, että ehdotetut teemat huomioidaan puolueiden vaalityössä ja seuraavan hallituksen tavoitteissa.

Ehdotukset esitteli ETNO:n pääsihteeri Peter Kariuki. Kariuki kertoi, että ehdotusten valmistelussa haluttiin keskittyä yhteiskunnan eheyteen tähtääviin toimenpiteisiin.

Käytiin keskustelua.

- Ensimmäiseen tavoitteeseen liittyen toivottiin erityistä huomiota monikielisen viranomaisviestinnän merkitykseen. Tämän lisäksi toivottiin myös huomiota monikanavaisen viestintään, sillä kaikilla ei ole mahdollisuutta tai osaamista saada tietoa verkosta.
- Ensimmäiseen tavoitteeseen liittyen toivottiin kansalaisjärjestöjen roolin vahvistamiseen liitettäväksi myös muita keskeisiä toimenpiteitä kuin pitkäjänteinen rahoitus. Tähän yhteyteen toivottiin myös viittausta yhteiseen valtionavustusten kehittämishankkeeseen.
- Työ- ja opiskelumahdollisuuksien parantamiseen toivottiin lisättäväksi tavoite sallia opiskelu kaikille pakolaisina Suomeen saapuneille.
- Neljänteen tavoitteeseen toivottiin lisättäväksi kuntien rooli hyvinvoinnin edistäjänä. Päätettiin lisätä kuntien rooli.
- Viidenteen tavoitteeseen toivottiin lisättäväksi monimuotoisen työelämän johtamisen merkitys.
- Toivottiin erityistä huomiota hyvinvointialueiden väestösuhteiden edistämistyölle.
- Todettiin, että hallitusohjelmatavoitteissa ei haluta nostaa erikseen esiin erillisiä toimintaohjelmia (kuten rasisminvastaista toimintaohjelmaa), mutta nostetaan eri ohjelmien tärkeimpiä kehityskohteita esiin.

Kansliapäällikkö Pekka Timonen totesi, ettei esitellyt hallitusohjelmatavoitteet ole ristiriidassa oikeusministeriön tavoitteiden kanssa.

Päätetään tehdä esitetyt muutokset. Sihteeristö jatkaa ehdotusten valmistelua.

Timonen jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

10.10.2022

KUULEMINEN:

5. OKM: Oikeus oppia -ohjelman Koulutuksellisen tasa-arvon ja positiivisen erityiskohtelun edistämistoimia varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa valmisteleavan työryhmän loppuraportti. (OKM 30/2022)

ETNO on ollut mukana vuodesta 2020 opetus- ja kulttuuriministeriön asettamassa Koulutuksellisen tasa-arvon ja positiivisen erityiskohtelun edistämistoimia varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa valmisteleavassa työryhmässä. Työryhmän toimikausi on päättymässä. Toimikauden aikana työryhmä on valmistellut aiheeseen kuuluvaa lainsäädäntöä ja loppuraportin, joka sisältää työryhmän ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi. Ohjelman keskeisiä tuloksia ja jatkosuunnitelmia esitteli neuvotteleva virkamies Minna Polvinen OKM:stä.

Polvinen kertoi, että työryhmän tehtävänä on ollut puuttua eriarvoistumiskehitykseen, sukupuolten välisiin osaamiseroihin sekä maahanmuuttotustaisten lasten ja nuorten tilanteeseen. Polvinen kertoi, että jatkossa on syytä kiinnittää huomiota koulutuksen tasa-arvon toteutumiseen paikallisesti ja yhtenäisen opinpolun syntymiseen. Työryhmän keskeinen viesti on, että työ vaatii pitkäjänteistä sitoutumista ja lisäpanostuksia.

Käytiin keskustelua.

- ETNO:n edustaja Oikeus oppia –työryhmässä Elina Helmanen piti kommenttipuheenvuoron. Helmanen nosti esiin, että perheiden oikea-aikaiseen tukemiseen tarvitaan lisäpanostuksia. Helmanen painotti järjestöjen ja koulujen yhteistyön merkitystä koulujen ja kotien luottamuksen rakentamisessa.
- Pääsihteeri Peter Kariuki totesi, että ETNOa kuultiin Oikeus oppia –ohjelman puitteissa ja kuulemisessa esiin tulleet asiat otettiin myös huomioon. Kariuki kertoi OKM:stä tulleesta pyynnöstä saada ETNO:n edustaja mukaan ohjelmaa seuraavaan ohjausryhmään. Ehdokkaaksi voi ilmoittautua 21.10. asti.
- Puheenjohtaja Timonen kiitti OKM:n etupainotteista puuttumisesta mahdollisiin haasteisiin esimerkiksi kotouttamisessa, kun hyvinvointialueet aloittavat työnsä vuodenvaihteessa. Kunnilla on laaja vastuu kotouttamisessa,

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

10.10.2022

ja on tärkeää pitää huolta siitä, että uudistuksen jälkeen kotouttamisen toteuttaminen ei sirpaloidu.

- Tiedusteltiin, miten ohjelmassa on otettu huomioon maahan muuttaneiden oppimisvaikeudet ja niihin puuttuminen.
- Tiedusteltiin, onko ohjelmassa huomioitu koulutuksen mahdollisuus ehkäistä asuinalueiden eriytymistä.
- Tuotiin esiin, että maahanmuuttajista puhumisen sijaan tulisi puhua vieraskielisistä. Korostettiin myös selkeää ja monikielistä viestintää ohjelmasta ja hyvinvointialueuudistuksesta viestiessä. Korostettiin järjestöjen tekemän työn merkitystä.

OKM Polvinen vastasi esitettyihin kysymyksiin:

- Polvinen totesi, että järjestökenttä on ollut tiiviisti mukana työssä ammattiyhdistystoimijoiden kautta.
- Ohjelmassa kiinnitetään huomiota etenkin kieliosaamisen polun vahvistamiseen. Maahan muuttaneiden oppimisvaikeuksista on erillinen työryhmäkokonaisuus, josta tulee erilliset ehdotukset. Keskeistä on, että maahanmuuttajataustaiset lapset pääsisivät mahdollisimman pian mukaan suomenkielisten joukkoon opetuksessa.
- OKM näkee, että hyvinvointialueiden aloittamisen yhteydessä kuntien sivistyspalvelut korostuvat ja kunnat tekevät yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa.

Liite 3: Yhteenvedo Oikeus Oppia –ohjelman keskeisistä tuloksista.

Liite 4: OKM pyyntö Jäsenten ehdottaminen maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perustaitojen ja opetuskielen vahvistamisen toimenpideohjelman ohjausryhmään.

6. [OM: Kielipoliittinen ohjelma: Valtioneuvoston periaatepäätös \(51/2022\)](#)

ETNO on ollut edustettuna kielipoliittisen ohjelman valmisteluryhmässä maaliskuusta 2021. Valmisteluryhmän raportti julkaistiin kesäkuussa 2022 ja siinä tavoitteena on vastata eri kieliryhmien osalta tunnistettuihin haasteisiin. Tavoitteita ovat kotoperäisten kielten suojaaminen, elvyttäminen, tukeminen ja vahvistaminen. Lapset ja nuoret ovat kielipoliittisen ohjelman keskiössä.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihe

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

10.10.2022

Kielipoliittisessa ohjelmassa tarkastellaan lyhyesti myös muiden kuin kotoperäisten kielten asemaa ja niitä koskevia haasteita.

Oikeusministeriön erityisasiantuntija Julianna Järvi kertoi ohjelman keskeisistä kohdista ja jatkosuunnitelmista. Ohjelma hyväksyttiin periaatepäätöksenä 16.6.2022. Ohjelma on ensimmäinen kotoperäisille kielille suunnattu kielipoliittinen ohjelma. Koordinaatiovastuu ohjelmasta on oikeusministeriöllä.

Käytiin keskustelua.

- Tuotiin esiin, että hyvinvointialueiden aloitettua on tärkeä pitää huolta siitä, että oman kielen ja kulttuurin kehittäminen varmistetaan myös perheryhmäkodeissa. Perheryhmäkotien toimintaa ei saa nähdä vain sosiaali- ja terveyssektorin asiana. Palvelut eivät saa eriytyä liikaa.
- ETNO:n edustajana kielipoliittisessa työryhmässä toiminut Järvi Lipasti toi esiin, että vaikka ohjelmassa on kyse kotoperäisistä kielistä, myös muut kielet nousivat kokouksissa esiin. Ohjelmassa huomioidaan, että myös muihin kieliin liittyviä haasteita on tärkeä käsitellä muissa ohjelmissa.
- Todettiin, että useamman äidinkielen rekisteröiminen on tärkeä asia edistää ohjelman puitteissa. Pääsihteeri Peter Kariuki totesi, että ETNO:n raportissa esitettiin useampi ratkaisuvaihtoehto useamman äidinkielen rekisteröimisen mahdollistamiseksi.
- Tiedusteltiin, koskeeko ohjelma myös korkeakoulutettuja vai vain koululaisia.

Järvi totesi, että ohjelma keskittyy lapsiin ja nuoriin, mutta korkeakoulutettujen mahdollisuuksista on syytä käydä keskustelua. Järvi totesi ottavansa useamman kielen merkitsemisen äidinkieleksi esiin kansalliskieliverkostossa.

AJANKOHTAISET:

7. SM: Tule mukaan järjestämään maahanmuuttodialogeja.

Sisäministeriön maahanmuutto-osasto kutsu henkilöitä ja organisaatiota mukaan järjestämään loka–marraskuussa (7.10., 27.10., 3.11.) maahanmuuttodialogeja. Maahanmuuttodialogiin tavoitteena on lisätä ymmärrystä maahanmuuttoon liittyvistä erilaisista näkökulmista ja maahanmuuton muuttuvasta luonteesta sekä avartaa maahanmuuttokeskustelua turvapaikkapolitiikasta kokonaisuvaan.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

10.10.2022

Tavoitteena on myös edistää kotoutumista ja maahanmuuttajien osallisuutta. Keskustelunjärjestäjiksi halutaan esimerkiksi kuntia, järjestöjä, yrityksiä, viranomaisia, puolueita, verkostoja, hankkeita, oppilaitoksia, museoita, kirjastoja

Pääsihteeri Peter Kariuki kertoi, että etnolaisille on toimitettu jo aiemmin tietoa maahanmuuttodialogeista. Dialogeissa keskustellaan Erätauko-menetelmällä maahanmuutosta ja maahanmuuttopolitiikasta. Dialogeja voi järjestää merkittyinä päivinä tai muina päivinä, mutta niistä on koordinoitava sisäministeriön kanssa. Suunnittelukokouksessa oli 60 eri dialogia järjestettävänä. Lisätietoa löytyy sähköpostista.

Muut asiat:

8. Kokouksen aikana ehdotetut asiat.

Sihteeri Nina Suorsa toi neuvottelukunnan tiedoksi oikeusministeriön demokratiapalkinnon. Demokratiapalkinnon saajaa voi ehdottaa 31.10. asti. Tämänvuotisen palkinnon saajaksi toivotaan ehdotuksia demokratian kriisinkestävyyttä vahvistaneista toimijoista tai toimenpiteistä.

9. Seuraavan kokouksen ajankohta ja aiheet

Kokouksessa päätetään vuoden 2022 suunnitelmasta. Hybridikokoukset jatketaan. Kannustetaan ihmisiä tulemaan paikalle.

Uusi kokousaika: Torstai 15.12.2022 klo 13.30-16.00 (hybridi).

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11.38.

Pekka Timonen
Puheenjohtaja
Kansliapäällikkö OM

Peter Kariuki
Pääsihteeri
Erityisasiantuntija OM

LIITTEET: Liite 1: Kokouksen osallistujalista

Liite 2: ETNO valtakunnallinen kokous 6 (1.6.22) pöytäkirja (luonnos)

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

10.10.2022

Liite 3: Etnisten suhteiden neuvottelukunnan ehdotukset hallituksen ohjelmaan 2023 (luonnos)

Liite 4: Yhteenveto Oikeus Oppia –ohjelman keskeisistä tuloksista.

Liite 5: OKM pyyntö Jäsenten ehdottaminen maahanmuuttotaustaisten oppilaiden perustaitojen ja opetuskielen vahvistamisen toimenpideohjelman ohjausryhmään

JAKELU: Etnisten suhteiden neuvottelukunta

TIEDOKSI: Alueelliset etnisten suhteiden neuvottelukunnat
Osastopäällikkö Suurpää

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

10.10.2022

Liite 1: Kokoukseen osallistujalista

1. Timonen Pekka (OM)
2. Natalie Gerbert
3. Adan Mohamed
4. Niklas Wilhelmsson (OM)
5. Abdirahim Hussein
6. Abdulrahman RAGE
7. Bruun Anna (TEM)
8. Diana Seppä
9. Elena Chiksoeva
10. Elina Helmanen
11. Emmanuel Sibomana
12. Järvi Lipasti
13. Kyntäjä Eve
14. Leppämäki Henna (STM)
15. Maija Lummepuro/OKM
16. Miina Noroila
17. Olga Liukkonen SVK
18. Polvinen Minna (OKM)
19. Reinikainen Erja
20. Saares Aurora
21. Saini Gurmman
22. Stenman Kristina (YVV)
23. Taarna Varpu (TEM)
24. Anu Wikman-Immonen (Kuntaliitto)
25. Suorsa Nina (OM)
26. Kariuki Peter (OM)
27. Jantunen Salla (OM)
28. Järvi Julianna (OM)

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
etno.om@etno.fi

Twitter: @etnoetno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi